

Ocylvs, Hoc Est: Fvndamentvm Opticvm

Scheiner, Christoph

Freiburg i. B., 1621

Cap. VIII. Quæstio 5. Quid, & unde radij lucidi in oculum ab ardentibus
facibus delati?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71258](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-71258)

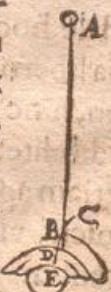
augmentum, vix aliquando deprehendatur. Tubus enim non auget magnitudinem apparentem, sed veram. Vnde 7. Fieri potest & solet, ut aliqua firmamenti stella liberè visa maior apparet, quam per tubum ullum. Nihilominus tamen tubum imprudenter culpaueris, si impotentem propterea existimaueris; duo potius alia hinc collegeris, exilitatem corpusculi siderij, & efficaciam lucis eiusdem. Quod si tubus ille seruata eadem distan-
tia, aliud etiam corpus vicinum præcisè ostendit, scias certissimo tubum eximum esse; eademq; proportione auëtum corpusculū stellæ, qua obiectum vicinus; v. g. Luna. &c. ex quo 8. Haud difficulter in veras stellarum magnitudines inquisitionē institues.

CAPUT VII.

•4 **Q**uare uno & eodem oculo aliqui rem vnam multiplicē vident? Accidit hoc ideo quia obiecti eiusdē coni discreti in Retinam cadunt, basibus discretis non una cōmuni. Hoc autem accidit vel ex nimia vicinitate obiecti ad oculum, ut patet passim ex præmissis; vel tunicarum aut humorum, præsertim Crystallini mala temperie: nam si Cornea alicubi opaca, alicubi perspicua esset, utique obiectum multiplicaretur, ut patet ex lamina perforata, l. 1, p. 2. cap. 5. Idem fieret, si humor Crystallinus multipartitus, aut per certa tantum interualla diaphanus esset, ut patet ex specillis ocularibus in diuersa plana angulosq; distinctis. Tandem in ipsam Retinam possent quædam plagæ vi-
tiatae induci, ut ea sola rem visam multiplicaret. &c.

CAPUT VIII.

5. **Q**uare radij à candela accēsa, &c. in capillos ci-
liares incidentes, & in oculum reflexi, in
contrarias obiecti partes reiciuntur Sit lux
A, radius incidens AB, in capillum ciliarem BC, refe-
xus BD. Qui veniat in E humoris Crystallini punctū.
Quæstio est, quomodo radius hic videatur in parte si-
nistra obiecti, teste experientia, cum incidat in dextrā
oculi? Autenim BD reflexus, est rectus ad Corneam
aut

aut non, si primum, non refringetur in sententia eorum, qui collocant visionem in Aranea aut humore Crystallino, adeoque res videbitur ad partem dextram. contra experientiam. Si radius B Dobliquus erit ad Corneam, vel verget ad dextram vel ad sinistram; Vergat primum ad sinistram oculi partem; qualis est HI in figura altera; refractus ergo IK ad-huc tendet ad partem dexteram L, ultra lumen radiosum M. cui reclamat experientia. Vergat deinde dextram, quia ergo refringitur ad perpendicularē DN, fiet refractus DO, & quia rursus hic ad

perpendicularē ON refringitur, fiet refractus OP ideoq; rursus res videbitur ad partē dextram.

Igitur cum responderi ad hanc experientiam non posset in ullo casu secundūm sententias à nostra alienas; ostendimus in nostra posse hoc modo: Si radius reflexus sit HI, in 2. fig. nulla ipsius in oculum efficacia erit, teste experientia: caussam huius esse putem, vel quia ipse nimis obliquus Crystallinum humorē non attingit, vel quia ipsum obiectum in easdem arradians partes ipsum quodammodo suffocat: Si verò sit BD in 3. fig. manifestum est quomodo per radios DO, & OP procedeat in P, terminum humoris Crystallini, & initium Vitrei, & ex P rursus per vitreum in Retinam pertingat ad punctum dextrum Q; & quia sèpius hucusque ostensum est, radius formaliter visorium in Retina receptum, ad contrarias obiectorum partes efferti, &c. hinc ex punto Q dextro, radius formaliter visorius exit in locum sinistrum K, per radius QPK, & sic candela G exportatur in locum K. &c.

CAPUT IX.

Quare Sol per tubum in chartam immissus euertitur,
oculis autem conspectus, cæteris omnibus
inuariatis, situ recto apparet?

Gg 3

Nunquid